

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 แบบแผนการศึกษา
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และข้าราชการครูในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 43 คน

3.2 แบบแผนการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีแผนการดำเนินงานดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ใน 5 ด้าน

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

การศึกษาความต้องการจำเป็น ระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. การออกแบบสำรวจความต้องการจำเป็นและแนวทางของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนา
2. การศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียน ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
3. การศึกษาแนวทางระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของงานระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 ด้าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการจำเป็น ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

3.4 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาและการเก็บข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการศึกษาแบบประสมของวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การออกแบบสำรวจความต้องการจำเป็นและแนวทางของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 43 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. การศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ จากหนังสือวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) หนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2552) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงศึกษาประเด็นเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้าน

2.3 กำหนดรูปแบบข้อคำถามโดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ซึ่งจะต้องมีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6–1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด 5 คน

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson โดยดูจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

2.8 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การศึกษาแนวทางระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการศึกษาเด็กพิการ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ดร.สมพร หวานเสร็จ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

2. ดร.องอาจ จุมสีมา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

3. นายมีเกียรติ นาสมตริก ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

4. นางพรสวรรค์ วงศ์บุตรดี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

5. นางกัลยารัตน์ ภูงามทอง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ แนวทางในการระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การยกร่างพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ผู้ศึกษานำข้อมูลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

2. การตรวจสอบร่างการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยการประชุมกลุ่ม จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และปรับปรุงร่างการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล ผู้ศึกษาได้จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความ

มีประโยชน์ของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสำรวจความต้องการจำเป็นและแนวทางของผู้บริหารและครูผู้สอน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

2. ใช้ค่าสถิติร้อยละ ในการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้ให้คำตอบต่อระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

3. ใช้ค่าสถิติเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและแนวทางของผู้บริหารและครูผู้สอน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

4. ใช้ค่าสถิติ ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา PNI modified : Modified (priority needs index) ในการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในโรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้สูตรของสุวิมล ร่องวานิช (2548)